

РЕЦЕНЗИЯ

относно дисертационен труд

на **Ровена Елмази** на

тема: “Management of selection system and control of sport preparation of 10-12 year old basketball players in Albania“ (Управление на системата за подбор и контрол на спортната подготовка на 10-12-годишни баскетболисти в Албания) за присъждане на образователната и научна степен „доктор“, на основание Заповед на Ректора на националната спортна академия „Васил Левски“, гр. София N398/24.04.2021 г.

Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление: 7.6. Спорт

Научен ръководител: проф. Даниела Дашева, дн

Рецензент: проф. Людмил Петров, доктор

• Данни за докторанта

Ровена Елмази завършва висше образование в гр. Тирана, Албания – ОКС „Бакалавър“, специалност „Физическо възпитание и спорт“ в Академията по физическо възпитание и спорт „Войо Куши“ в гр. Тирана, Албания през 2004 г. Завършва и бакалавърската програма по „Право“ в Университета в Тирана, във Факултета по Право през 2014 година. Дипломира се в ОКС „Магистър“ – „Право“ в същия университет през 2017 г.

Състезател по баскетбол: Ровена Елмази има отлична спортна кариера като състезател по баскетбол. От 1995 до 2014 г. тя играе в баскетболните клубове на „Аполония“ (Фиер), „17 Нентори“ и „Студенти“, (Тирана) и „Фламуртан“, (Вльора). Тя е печелила два пъти шампионата и три пъти Купата на Албания за жени. Обявявана е за най-добър играч в първенството на Албания през 1999-2000 г. Р. Елмази е състезател в

националния отбор на Албания и негов капитан в периода 2000 и 2010 г.

Педагогически опит: Ровена Елмази е работила като треньор по баскетбол на девойки в баскетболен клуб Вльора. Понастоящем тя е преподавател в Спортния университет в Тирана и съветник на Министъра на образованието, спорта и младежта.

С основание може да се твърди, че докторантът е отлично образован, успешно съчетава теорията и практиката на спорта и има много добра спортна и треньорска кариера.

Притежава необходимата компютърна грамотност. Владее английски и италиански езици ниво C1.

• Данни за докторантурата

Ровена Елмази е докторант в задочна форма на обучение към катедра „Теория на спорта“ при Националната спортна академия ”Васил Левски” (София). Зачислена е на 13.03.2018 г., а е отчислена е с право на защита със РЗ N339/05.04.2021 г.

Не са забелязани процедурни нарушения или пропуски по докторантурата.

Данни за дисертацията и автореферата

Темата на дисертационния труд е актуална за теорията и методиката на физическото възпитание и спорта. Ровена Елмази изтъква, че големият проблем на баскетбола в Албания в никакъв случай не е липсата на оценка и интерес към спортната дисциплина, а някои важни елементи като управление, организация, финансиране и инфраструктурни недостатъци.

Дисертационният труд е структуриран чрез въведение, методология на изследването, анализ на резултатите, дискусии и предложения, резюме и допълнения, библиография и приложения. Общият обем на дисертацията е 194 страници.

Проучен е много голям брой литературни и информационни

източници общо 293 публикации и документи, както и 16 интернет сайта.

Дисертацията е отлично онагледена с 29 таблици 31 графики.

Авторефератът отразява съдържанието на дисертационния труд.

Глава първа – „Постановка на проблема и преглед на литературата“.

В докторската си дисертация Ровена Елмази разработва актуален въпрос за идентифицирането, подбора и развитието на таланти в баскетбола в Република Албания.

Управлението на системата за подбор е процес, който все още е в началото в тази страна и изследването на тази област би послужило за определяне на рамка в албанския спорт.

Според литературния обзор, авторката обосновава концептуален модел за идентифициране на таланти в баскетбола.

Този модел предлага първоначално да се идентифицират индивидите въз основа на обективни тестове на умения, като предпоставката е, че откриването трябва да се основава на определянето на изпълнението чрез състезание.

Елмази обосновава управленски модели за идентифициране на таланти, като

- Пирамидален модел
- Модел за развитие на таланта във физическото възпитание
- Модел, според Бомпа (1985). Много източноевропейски страни разглеждат контролираната среда на спортно училище като модел за развитие на таланти, тъй като тези училища могат да предоставят на участниците в ИЕС въз основа на три етапа:

Етап 1 е основна фаза на подбор;

Етап 2 настъпва 18 месеца след първи етап и е предварителният етап на подбор;

Етап 3 е последната фаза на подбор настъпва около 3 или в продължение на 4 години след етап първи и се основава на фактори като стандарт, постигнат в определен спорт, скорост на напредък в спорта, тест за физическа способност.

Ровена Елмази представя две хипотези:

H1. Прогнозните методи за управление на подбора на таланти са ефективни за извличане на модели, които предвиждат успеха на спорта, както и спортните тенденции в бъдеще.

H2. Методите за контрол и обучение на спортисти са ефективни при определяне на антропометрични характеристики, физически качества, технико-тактически елементи като определящи за представянето и успеха на спортиста

В глава втора – “Методология на изследването” целта е да анализира и оцени предизвикателствата и възможностите на баскетбола в Албания. Задачите и методиката на изследването са представени ясно и насочват изследователската работа в посока, отговаряща на темата на дисертационния труд. Използваните методи са високоефективни и подходящи за това изследване.

Използван е подходящ методологичен инструментариум, който позволява да се решат целите и задачите на изследването. Тестовата батерия е съобразена с това, че трябва да е в помощ на треньорите по баскетбол и преподавателите по физическо възпитание да тестват баскетболистите, като разкриват факторите, влияещи върху идентифицирането на спортни таланти.

Контингентът от проучването е достатъчно представителен и разкрива спецификите на популациите, към които принадлежи - в изследването участват 119 треньори по баскетбол, 93 администратори по баскетбол, 200 учители по физическо възпитание и 1051 ученици, избрани на случаен принцип.

Използваните статистически методи за обработка на резултатите са високоефективни и подходящи за това изследване. Това са вариационен, корелационен и регресионен анализи, плюс t-критерий на Стюdent за сравняване на еднородни величини.

В трета глава последователно са анализирани резултатите от обработените данни, снети в реални условия. Докторантът се справя отлично с интерпретацията на данните.

Изводите и препоръките произтичат от проведените изследвания.

Представен е списък с необходимите научни публикации по проблематиката на дисертационния труд и участия в научни конференции.

- **Научноприложен принос на дисертационния труд представлява:**

Моделът за идентифицирането, подбора и развитието на таланти в баскетбола в Република Албания.

Дисертационният труд на Ровена Елмази има сериозна практическа и научна стойност.

- **Заключение**

Според казаното до тук с пълна убеденост оценявам с положителна оценка докторския труд “ Управление на системата за подбор и контрол на спортната подготовка на 10-12-годишни баскетболисти в Албания“ и предлагам на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен “ДОКТОР” на РОВЕНА ЕЛМАЗИ в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление: 7.6.Спорт.

10.05.2021 г.

Велико Търново

Рецензент:

(проф. Людмил Петров, д-р)

REVIEW

on dissertation work of **Rovena Elmazi**

on the topic: “Management of selection system and control of sport preparation of 10-12 year old basketball players in Albania“ for awarding the educational and scientific degree “PhD”, on the basis of an Order of the Rector of National Sports Academy “Vasil Levski”, Sofia N398/24.04.2021 r.

Area of higher education: 7. Healthcare and sports

Professional field: 7.6. Sport

Scientific adviser: prof. Daniela Dasheva, Dr. Habil.

Reviewer: prof. Lyudmil Petrov, Ph.D.

- **Date for the Ph.D. student**

Rovena Elmazi graduated Bachelor's degree, specialty “Physical Education and sport” at the Academy of Physical Education and sport “Voyo Kushi” in Tirana, Albania in 2004. She also graduated from the bachelor's program in „Law“ at the Faculty of Law of the University of Tirana in 2014. She graduated from the Master's Degree in Law at the same university in 2017.

Basketball player: Rovena Elmazi has an excellent sport career as a basketball player. From 1995 to 2014 she played in the basketball clubs of "Apollonia" (Fier), "17 Nentori" and "Students", (Tirana) and "Flamurtan", (Vlora). She has won the championship twice and the Albanian Women's Cup three times. Rovena Elmazi was elected for best player in the Albanian Championship in 1999-2000. She was a player in the Albanian national team and its captain between 2000-2010.

Pedagogical experience. Rowena Elmazi has worked as a girls' basketball coach at the Vlora basketball club. She is currently a lecturer at the Sports University of Tirana and an advisor to the Minister of Education, Sport

and Youth.

It is obvious that the Ph.D. student is well educated, successfully combines the theory and practice of sports and has a very good career as a coach.

She has the necessary computer literacy. She is fluent in English and Italian with level C1.

- **Information for the Ph.D. procedure**

Rovena Elmazi is a Ph.D. student in part-time education at the Department of Sport Theory at the National Sports Academy "Vasil Levski" (Sofia). She was enrolled on 13th March 2018, and was expelled with the right to defense with Rector's order N339/5th April 2021.

No procedural violations or omissions in the Ph.D. were noticed.

- **Data for the Ph.D. thesis and for the abstract**

Rovena Elmazi points out that the biggest problem of basketball in Albania is not the absence of evaluation and of interest to the sports discipline, but some important elements such as management, organization, funding, and infrastructural deficiencies.

The dissertation is structured by introduction, methodology of the research, analysis of results, discussions and suggestions, summary and additions, bibliography and applications.

A very large number of literary and information sources was studied, a total of 293 publications and documents, as well as 16 Internet sites.

The total volume of the dissertation is 194 pages. The dissertation is perfectly illustrated with 29 tables and 31 graphs.

The abstract summarizes the content of the dissertation.

Chapter One – Problem statement and literature review.

In her Ph.D. dissertation, Rovenia Elmazi develops an actual issue for the identification, selection and development of basketball talents in the Republic of Albania. The management of the selection system is a process that is still at the beginning in the country and a study of this field would serve to define a framework in the Albanian sport.

According to the literature review, the author substantiates a conceptual model for identifying talents in basketball.

This model suggests that individuals should be initially identified based on objective tests of skills, on the premise that discovery should be based on performance determinants through competition.

Elmazi describes management models for talent identification:

- Pyramidal model;
- A model of talent development in physical education
- Model according to Bompa (1985). Many Eastern European Countries regard the controlled environment of a sport school as the model for talent development, because these schools can provide participants in IEC based on three stages:

Stage 1 is basic selection phase;

Stage 2 occurs 18 months after stage one and is the preliminary selection stage;

Stage 3 is the final selection phase occurs about 3 or for 4 years after stage one and is based on factors such as standard attained in a specific sport, rate of progress in the sport, physical capacity test.

Rovenia Elmazi presents two hypotheses:

H1. Forecast methods of management of talent selection are efficient for extracting of models that foresee the success in sports as well as the sport trends in the future.

H2. Methods of control and training of athletes are effective in determining anthropometric attributes, physical qualities, technical-tactical

elements as determinants of performance and success of the athlete.

In the second chapter – Methodology of the research, the aim is to analyze and evaluate the challenges and opportunities of basketball in Albania.

The tasks and methodology of the research are presented clearly and direct the research work in a direction corresponding to the topic of the dissertation.

The main objective of dissertation is to analyze and assess the challenges and opportunities of basketball in Albania. The statistical methods used to process the results are highly efficient and suitable for this study.

Appropriate methodological tools are used, which allow to solve the goals and tasks of the research. The test battery is designed to help basketball coaches and physical education teachers to test basketball players by revealing the factors that influence the identification of athletic talents.

The survey contingent is sufficiently representative and reveals the specificities of the populations to which it belongs - in the study participate 119 basketball coaches, 93 basketball administrators, 200 teachers of physical education and 1051 students between the ages of 10-12 selected randomly.

The statistical methods used to analyze the results are highly efficient and suitable for this study. These are variation, correlation and regression analyzes, plus Student's t-test for comparing homogeneous quantities.

In the third chapter the results of the processed data taken in real conditions are analyzed. The Ph.D. student is excellent at interpreting the data.

The conclusions and recommendations follow from the conducted research.

A list of the necessary scientific publications on the issues of the dissertation and participation in scientific conferences is presented.

- **Scientifically applied contribution of the dissertation is:**

The model for the identification, selection and development of

basketball talents in the Republic of Albania.

Rovena Elmazi's dissertation has serious practical and scientific value.

- **Conclusion**

According to mentioned above, I give a positive assessment of the Ph.D. thesis “Management of selection system and control of sport preparation of 10-12-year old basketball players in Albania” and offer to the esteemed scientific jury to award the educational and scientific degree PhD to Rovena Elmazi in the Area of higher education: 7. Healthcare and sport, Professional field: 7.6. Sport.

10th May 2021

Veliko Tarnovo

Author of the review:

(prof. Lyudmil Petrov, PhD)